

Waardeiland cultiveert zijn status aparte

Loman Leefmans
leefmans@hollandmediacombinatie.nl

Leiden * Het zijn fraaie, bijna on-Leidse percentages. Als op het Waardeiland een opruimdag wordt aangekondigd, dan staat 'de halve wijk' daarvoor klaar. Is er een buurtbarbecue, dan schuift minimaal een vijfde van de eilanders aan en twee derde van de 460 huishoudens is lid van de actieve wijkvereniging. „Dat is héél hoog”, weet voorzitter Paul Willems die met zijn medebestuurders de toename van saamhorigheid ook als doel stelde. „Het is een manier van sociale vernieuwing. Want wat is er mis aan samen de troep opruimen die de gemeente is vergeten. Biertje na afloop, wordt het ook nog eens gezellig en leer je elkaar kennen.”

Het lijkt een simpele remedie, maar vanzelfsprekend was het zeker niet, op de driehoekige oase die Waardeiland heet. Willems had een paar jaar geleden een directe aanleiding om zich actief te gaan opstellen in de wijk. Hij besproeide een paar plantjes op een stuk gemeentegrond naast zijn tuin. Daar werd hij op aangesproken. Want volgens mede-eilanders moest de gemeente dat doen. „Daar betalen we toch belasting voor.” Willems sproeide door. Want gemeentelijke belasting of niet: „Ik heb geen zin om op een verdord stukje grond uit te kijken.”

Leunen

Het voorval vormt het vertrekpunt voor wat Willems daarna als voorzitter van de buurtclub voor ogen had; zelf actie ondernemen en niet wachten of leunen op de lokale overheid. „Die toch niet bij machte

Drukte bij de opening van de Domela Nieuwenhuisbrug in 1980. Een deel van de bewoners wil nu dat ook auto's erover mogen (ARCHIEFFOTO)

ARCHIEFFOTO

Een plek voor 'niet Leidse

Leiden * Wie willekeurig de kronkelwegen volgt op het Waardeiland, ontdekt een aangeharkt buurtje met, voor Leidse begrippen, bovengemiddeld grote woningen. De historie en totstandkoming van het wooneiland staat echter in schril contrast met de kalmte die er nu heerst. Beleggers, krakers, raadsleden en bewoners hadden het in de laatste decennia van de vorige eeuw regelmatig met elkaar aan de stok. „Waarom moeten er huisjes komen voor niet-Leidse kasteelzoekenden”, zo vroeg de Nieuwe Leidse Courant zich af, in een artikel in 1974. Het eiland was tot begin jaren

Het driehoekige Waardeiland.

'Prettig wonen, dat is toch waar het om gaat'

is om burgergericht te werken.” Het wijkbestuur probeerde van alles uit waarbij juist op deelname van medebewoners werd gerekend. Samen opruimen, mini-bieb's plaatsen, een barbecue regelen, Hallo-ween, eilandsoos of een burendag organiseren en een jeu-de-boulesbaan verwezenlijken. „Die laatste is er nooit gekomen. Daar bleek

onvoldoende animo voor. Prima verder, er waren ook andere activiteiten waarvoor niet genoeg mensen op de intekenlijst stonden. Nou, dan was daar blijkbaar ook geen interesse voor.”

Toch, het aantal actieven op Waardeiland steeg waarbij ook de expats zich niet onbetuigd lieten. Die groep buitenlanders is bovengemiddeld vertegenwoordigd in de wijk. En niet alleen werd het eiland uiterlijk en sociaal beter door de bewonersacties, ook de onderlinge band groeide. Bij een dreigend conflict over hondenpoep of dubbel parkeren, heerst nu de opvatting dat de eilanders er vooral samen uit moeten komen. „Dat zie je nu bij de kwestie rond de tweede

brug en de vraag of die voor autoverkeer moet worden opengesteld”, aldus Willems. „Je hebt uitgesproken voor- en tegenstanders, maar de toon is nu anders.”

Ergernis

Het Waardeiland is dus niet alleen fysiek van de rest van Leiden afgescheiden, maar heeft wat zelfredzaamheid betreft ook een status aparte bereikt. „Maar de buurtvereniging is er niet alleen voor feestjes, maar ook om het wijkbelang te dienen richting gemeente. Dat loopt nog niet goed, omdat de gemeente ons onvoldoende inzicht geeft hoe besluiten tot stand komen. Aan onze kant hebben we de zaken op orde, maar bij de ge-

meente blijft veel onduidelijk. Waarom kan er niet wat korte, grafisch weergegeven informatie komen? Het neemt zorgen bij bewoners weg en versnelt inspraak en besluitvorming. En dan kunnen wij beter de rol van stadspartner op ons nemen.”

Prettig

Dat euveldrukt de pret slechts tijdelijk. Willems en enkele medebestuurders treden vanavond tevreden af. Voor de opvolgers liggen draaiboeken klaar en de wijkwebsite blijft fungeren als modern bindmiddel. Er is samenhang in de enclave en het is mede daardoor prettig wonen op het Waardeiland. „Dat is toch waar het om gaat.”

kasteelzoekenden'

sche Waardeilandwoningen' bezeten. Hoewel bewoners en krakers elkaar over het algemeen goed verhielden, weigerde een deel van de Waardeilanders om te betalen aan de gemeente Leiden, omdat hun woongenot was aangetast.

Brug

Midden jaren tachtig kwam het eiland langzaam in rustiger vaarwater. Ontwikkelaar Nieman verdween van het tonaal, de krakers gingen weg, alle woningen raakten verkocht en er kwam een plan voor een brug naar Leiderdorp waarmee het eiland zich meer verbonden voelde dan Leiden.

Die laatste kwam er niet, maar de wijk bloeide op en bleek bij expats populair. De laatste oprisping had begin jaren negentig plaats toen op een deel van het eiland een bodemsanering noodzakelijk bleek en de binnenste kern van het eiland geen wijkpark werd maar eveneens aan woningbouw ten prooi viel. In 1998 werd het openbaar groen in de wijk, tot dan toe privébezit, aan de gemeente overgedaan en twee jaar geleden vierde het eiland het veertigjarig bestaan met tal van activiteiten. Alleen een expositie over de totstandkoming van de wijk wees toen nog op de turbulente ontstaansgeschiedenis.

Een zomerse buurtactiviteit op het eiland.

FOTO WIJKVERENIGING WAARDEILAND

'Er is duidelijk een andere toon'

ARCHIEFFOTO HIELCO KUIPERS